

Περιφερειακή Υπουργική Διάσκεψη ΕΤΕπ Θέματα:

Η Ενέργεια στη Νοτιοανατολική Ευρώπη Παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές Ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού

Της κ. Ελένης ΚΑΒΒΑΔΙΑ

Στελέχους της Διεύθυνσης Επικοινωνίας
της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Με ιδιαίτερη επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της Διάσκεψης την οποία διοργάνωσε η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) στη Θεσσαλονίκη, 4 και 5 Μαρτίου 2010, με θέμα την Ενέργεια στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Η Διάσκεψη τελούσε υπό την αιγίδα του Πρωθυπουργού, κ. Γιώργου ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, και του Προέδρου της ΕΤΕπ, Philippe MAYSTADT.

Τις εργασίες της Διάσκεψης άνοιξε ο Αντιπρόεδρος της ΕΤΕπ, Πλούταρχος ΣΑΚΕΛΛΑΡΗΣ, ενώ την εναρκτήρια ομιλία εκφώνησε η Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κυρία Τίνα ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ, στο πλαίσιο του πάνελ των Υπουργών που παρουσίασαν την πολιτική διάσταση του ενεργειακού περιβάλλοντος στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Τα κύρια θέματα της διήμερης Διάσκεψης ήταν η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, με κύριο ομιλητή τον κ. Nobuo TANAKA, εκτελεστικό διευθυντή του διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας, και η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και η ενεργειακή απόδοση, με κύριο ομιλητή τον πρόεδρο της ΔΕΗ, κ. Αρθούρο ΖΕΡΒΟ.

Η συζήτηση στη Διάσκεψη εστιάστηκε στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, μια περιοχή με περιορισμένους εγχώριους ορυκτούς πόρους, που υφίσταται σημαντικές συνέπειες από την κλιματική αλλαγή και που ήδη λειτουργεί ως ενεργειακό σταυροδρόμι. Οι διακεκριμένοι ομιλητές ανέλυσαν τις ανάγκες και τις προτεραιότητες όσον αφορά στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση, στο πάνελ Υπουργών που παρουσίασε την πολιτική διάσταση του ενεργειακού περιβάλλοντος στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Το πρωί της Παρασκευής, 5 Μαρτίου 2010, οι παρεμβάσεις αφορούσαν τα κύρια θέματα της Διάσκεψης, ήτοι την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού. Το απόγευμα της ίδιας μέρας πραγματοποιήθηκαν διάφορα εργα-

στήρια και παρουσιάσεις συγκεκριμένων έργων, ώστε να δοθούν στο Κοινό ποικίλες δυνατότητες αλληλόδρασης με το διεπιστημονικό σώμα των ειδικών που ήταν παρόντες. Το επιθυμητό αποτέλεσμα ήταν να διαμορφωθεί ένα κοινό όραμα για το μέλλον, που θα συμβάλει στην άρση των εμποδίων για την εφαρμογή μέτρων, θα βοηθήσει στην εξεύρεση λύσεων συνεργασίας και θα φέρει πιο κοντά μεταξύ τους τα μέλη της ενεργειακής κοινότητας.

Στη Διάσκεψη συμμετείχαν κορυφαίες προσωπικότητες από τον χώρο της πολιτικής, της τεχνολογίας, της βιομηχανίας και της οικονομίας, με σκοπό τη διερεύνηση λύσεων για την αντιμετώπιση των πλέον επειγόντων ενεργειακών ζητημάτων στον πλανήτη. Οι ανησυχίες για το περιβάλλον και την ασφάλεια έχουν δημιουργήσει μια ευκαιρία για ριζικές αλλαγές στον τρόπο παραγωγής και κατανάλωσης της ενέργειας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η Διάσκεψη εστίασε την προσοχή της στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, μια περιοχή με περιορισμένους εγχώριους ορυκτούς πόρους, που υφίσταται σημαντικές συνέπειες από την κλιματική αλλαγή και που ήδη λειτουργεί ως ενεργειακό σταυροδρόμι. Οι συμμετέχοντες διερεύνησαν από κοινού τις υπάρχουσες δυνατότητες και παρουσίασαν πολλά υποσχόμενες τεχνολογίες και στρατηγικές κατευθύνσεις που μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην αντιμετώπιση των ενεργειακών ζητημάτων σε αυτό το περιφερειακό τοπίο ενεργειακής αλληλεξάρτησης.

Η υπουργός Περιβάλλοντος, κ. Τίνα ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ, στην κεντρική ομιλία της είπε τα εξής:

- Περισσότερους προμηθευτές για την εισαγωγή Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου (LNG), όπως το Κατάρ, θα επιδιώξει να αποκτήσει στα επόμενα χρόνια η Ελλάδα. Θα επισκεφτεί προσεχώς το Εμράτο, στο πλαίσιο της προσπάθειας της Κυβέρνησης για διαφοροποίηση του ενεργειακού μίγματος της χώρας, καθώς το Κατάρ αποτελεί πολύ σοβαρή πηγή ενεργειακού ανεφοδιασμού.

- Στόχος της Ελλάδας είναι να διευρύνει τις πηγές εισαγωγής Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου (Υ.Φ.Α. - LNG). Η Ελλάδα πιστεύει ότι η αύξηση των εισαγωγών Υ.Φ.Α., ιδίως σε περιοχές όπου παρατηρείται μειωμένη διαφοροποίηση, (π.χ. Βαλτική, ΝΑ Ευρώπη), πρέπει να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στον στρατηγικό σχεδιασμό της Ε.Ε.

- Ο αγωγός “South Stream” (“Νότιο Ρεύμα”) μπορεί να αποτελέσει σημαντική πηγή τροφοδοσίας της ελληνικής αγοράς. Το έργο αυτό συμβάλλει στην ενεργειακή διαφοροποίηση, αποτελεί ισορροπημένη προσέγγιση και αλληλοσυμπληρώνει τη στρατηγική επιλογή της Ελλάδας να προχωρήσει και με τον ITGI (Αγωγό Διασύνδεσης Τουρκίας-Ελλάδας-Ιταλίας).

- Οι δύσκολες σημερινές συνθήκες αποτελούν καλή στιγμή για την προώθηση πολιτικών και δράσεων, που θα αναμορφώσουν το ενεργειακό τοπίο. Ιδιαίτερα για τα Δυτικά Βαλκάνια, η συζήτηση αυτή σχετίζεται άμεσα όχι μόνο με την οικονομική ανάπτυξη, αλλά και με την ενταξιακή τους προοπτική στην Ε.Ε. Αποτελεί προτεραιότητα για την Ελλάδα οι Χώρες των Δυτικών Βαλκανίων να καταστούν πλήρη μέλη της Ένωσης ως το 2014.

- Το αργότερο μέχρι το 2012 θα ολοκληρωθεί η κατασκευή τεσσάρων διασυνδετικών αγωγών φυσικού αερίου, μεταξύ Ελλάδας-Βουλγαρίας-Ρουμανίας-Ουγγαρίας, δυναμικότητας 3-5 δισ. κυβικών.

- Για τον πετρελαιοαγωγό Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολης, προκειμένου να τηρηθούν τα χρονοδιαγράμματα, που τέθηκαν από τον Πρωθυπουργό, η Κυβέρνηση προχωρά άμεσα στην ανασύσταση δύο διυπουργικών Επιτροπών, που θα έχουν την ευθύνη για την

επίβλεψη του έργου και τη διαπραγμάτευση της συμφωνίας διέλευσης με τη διεθνή κοινοπραξία.

Από την πλευρά του, ο Αντιπρόεδρος της ΕΤΕπ, Πλούταρχος ΣΑΚΕΛΛΑΡΗΣ, επικαλούμενος τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας, υπογράμμισε τα εξής:

- Επενδύσεις ύψους 35 δισ. ευρώ, υπολογίζεται ότι χρειάζεται να πραγματοποιηθούν στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες της περιοχής στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Κι αυτό, χωρίς να συνυπολογίζεται το πρόσθετο κόστος από τα δικαιώματα εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (Co2).

- Οι επενδύσεις είναι απαραίτητες, καθώς χρειάζεται η αποκατάσταση υφιστάμενων -και απαρχαιωμένων- μονάδων παραγωγής, η χρηματοδότηση μέτρων για τη συμμόρφωση προς τις περιβαλλοντικές οδηγίες της ΕΕ, η δημιουργία νέων υποδομών, αλλά και η κατασκευή καινούργιων δικτύων μεταφοράς, διασύνδεσης και διανομής.

- Είναι μεγάλης σημασίας η περιφερειακή ενεργειακή ολοκλήρωση στην περιοχή, αλλά για να επιτευχθεί αυτή πρέπει να υπάρξει νέα πολιτική ώθηση, σαφής περιφερειακή πολιτική για την ενέργεια, σταθερή συνέχιση των νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων, αλλά και μακροπρόθεσμη στρατηγική για την προσέλκυση επενδύσεων.

Ο Υπουργός Βιομηχανίας της Κύπρου, κ. Αντώνης ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ, τόνισε τα εξής:

- Το 4,5% της τελικής ενεργειακής κατανάλωσης της Κύπρου έφτασαν να αποτελούν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) το 2008, από σχεδόν μηδαμινή συνεισφορά το 2005.

- Οι ΑΠΕ αποτελούν τη μοναδική εγχώρια πηγή, ικανή να μειώσει την εξάρτηση της χώρας σε εισαγόμενη ενέργεια και να αυξήσει την ασφάλεια της προμήθειας ενέργειας.

Ο Υπουργός Οικονομίας και Ενέργειας της Βουλγαρίας, κ. Τράικο ΤΡΑΪΚΟΦ, είπε στην ομιλία του:

- Οδυνηρό, αλλά σημαντικό μάθημα, αποτέλεσε για τη Βουλγαρία η κρίση του Ιανουαρίου 2009 με το ρωσικό αέριο.

- Πλέον, η Βουλγαρία εργάζεται ενεργά πάνω σε έργα για την κατασκευή διασυνδέσεων αερίου με Ελλάδα, Ρουμανία, Σερβία και Τουρκία.

- Ο αγωγός Ναμπούκο αποτελεί προτεραιότητα για τη Βουλγαρία.

- Στην περιοχή του Έβρου θα μπορούσε να δημιουργηθεί -με κοινοτική χρηματοδότηση- χώρος δέσμευσης και γεωλογικής αποθήκευσης CO2.

- Στον τομέα των ΑΠΕ έχουν υποβληθεί προτάσεις για έργα αιολικής και ηλεκτρικής ενέργειας, συνολικής ισχύος 13.000 MWt, όταν η Κυβέρνηση δεν ανέμενε πάνω από 2.000.

Ο Υπουργός Ενέργειας, Ορυχείων και Βιομηχανίας της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, κ. Βαχίντ ΧΕΤΣΟ, απηύθυνε κάλεσμα για επενδύσεις στους τομείς θερμοηλεκτρικής και υδροηλεκτρικής ενέργειας της Χώρας του, σημειώνοντας τα εξής:

- Ο όγκος των επενδύσεων, που χρειάζεται η Χώρα για τη δημιουργία των προγραμματισμένων έξι νέων θερμοηλεκτρικών σταθμών -πέντε με άνθρακα και ενός με φυσικό αέριο- εκτιμάται ότι ανέρχεται στα 6 δισ. ευρώ.

- Η Χώρα διαθέτει 250 φυσικά φράγματα, επί των οποίων μπορούν να γίνουν μικροί υδροηλεκτρικοί σταθμοί.

- Στον τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), έχει αναπτυχθεί επενδυτικό πρόγραμμα δημιουργίας έξι αιολικών πάρκων, δυναμικότητας 25-75 MWt (μεγαβάτ).

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι ο πρόεδρος της ΔΕΠΑ, κ. Χάρης ΣΑΧΙΝΗΣ, μιλώντας για τον διασυνδετικό ελληνοβουλγαρικό αγωγό φυσικού αερίου IGB, τόνισε τα εξής:

- Πρόκειται για ένα φθηνό, γρήγορο και εφικτό έργο.

- Η τελική επενδυτική απόφαση μπορεί να ληφθεί πριν από το τέλος του τρέχοντος έτους. Θα χρειαστούν άλλα περίπου δύο έτη για τις εργασίες κατασκευής.

Εκτός απροόπτου, ο αγωγός θα είναι έτοιμος προς χρήση το 2013. Το χρονοδιάγραμμα αυτό εκτιμάται ότι θα τηρηθεί απαρέγκλιτα, διότι η κοινοτική χρηματοδότηση για να απελευθερωθεί, θα πρέπει έως το τέλος το έτους να έχουν ολοκληρωθεί τα περισσότερα από τα διαδικαστικά, που θα επιτρέψουν την έναρξη της κατασκευής.

Στο περιθώριο της Διάσκεψης της ΕΤΕπ στη Θεσσαλονίκη, υπεγράφησαν δύο συμφωνίες για τη σύσταση των εταιριών, που θα αναλάβουν τον σχεδιασμό, την κατασκευή και την εμπορική εκμετάλλευση του ελληνοβουλγαρικού αγωγού φυσικού αερίου IGB (Interconnector Greece Bulgaria). Οι συμφωνίες υπεγράφησαν, παρουσία της Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κ. Τίνας ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ, του Βούλγαρου υπουργού Οικονομίας και Ενέργειας, κ. Τράιτσο ΤΡΑΪΚΟΦ, και του υφυπουργού Ενέργειας της Ιταλίας, κ. Στέφανο ΣΑΛΙΑ.

Η πρώτη από τις συμφωνίες που υπεγράφησαν αφορούσε τη σύσταση της εταιρίας Asset Company, με έδρα τη Σόφια, που θα αναλάβει την κατασκευή και εκμετάλλευση του αγωγού. Σ' αυτήν, όπως συμφωνήθηκε, συμμετέχουν με ποσοστό 50% η βουλγαρική B.E.H (Bulgarian Energy Holdings) και με 50% η ελληνοϊταλική κοινοπραξία IGI/ΠΟΣΕΙΔΩΝ, που ελέγχεται από τη ΔΕΠΑ (50%) και την ιταλική Edison (50%).

Η δεύτερη συμφωνία αφορούσε την ίδρυση Εμπορικής Εταιρίας, με έδρα την Αθήνα, η οποία θα έχει την ευθύνη της εμπορικής διαχείρισης. Σ' αυτήν συμμετέχουν η ΔΕΠΑ και η B.E.H, με 35% η κάθε μία, όπως και η ιταλική Edison με 30%.

Ο εν λόγω αγωγός θα έχει αφετηρία την Κομοτηνή και κατάληξη τη Στάρα Ζαγκόρα της Βουλγαρίας. Ο αγωγός IGB θα έχει συνολικό μήκος 170 χλμ. και θα δίνει τη δυνατότητα εξαγωγής αερίου προς τη Βουλγαρία από διάφορες πηγές, όπως ο ελληνοτουρκικός αγωγός, το Υδροποιημένο Φυσικό Αέριο (Υ.Φ.Α) της Ρεβυθούσας ή μέσω του εθνικού συστήματος αερίου. Μέσω του αγωγού IGB, θα μπορεί να διοχετευθεί αέριο στη Ρουμανία και την Ουγγαρία, μόλις ολοκληρωθεί η κατασκευή δύο ακόμη διασυνδετικών αγωγών μεταξύ Βουλγαρίας- Ρουμανίας και μεταξύ Ρουμανίας- Ουγγαρίας, ανάλογης δυναμικότητας με τον IGB. Οι διασυνδέσεις αυτές αναμένεται να ανοίξουν το δρόμο για την εισαγωγή ποσοτήτων αραβικού Υ.Φ.Α. στην ΝΑ Ευρώπη, διαφοροποιώντας ουσιαστικά τις εισαγωγές της περιοχής.

Η υπουργός Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κ. Τίνα ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ, δήλωσε τα εξής:

- Σε μία πολύ δύσκολη οικονομική συγκυρία για τη Χώρα, είναι πολύ σημαντικό να δίνουμε έναν τόνο αισιοδοξίας, ένα μήνυμα αναπτυξιακό από την πρωτεύουσα της Βόρειας Ελλάδας, τη Θεσσαλονίκη.

- Στόχος είναι η κατασκευή του έργου, που έχει προϋπολογισμό 150 εκατ. ευρώ (εκ των οποίων τα 45 εκατ. ευρώ θα είναι κοινοτική συμμετοχή), να ξεκινήσει εντός του 2010 και να ολοκληρωθεί μέσα στα επόμενα δύο χρόνια.

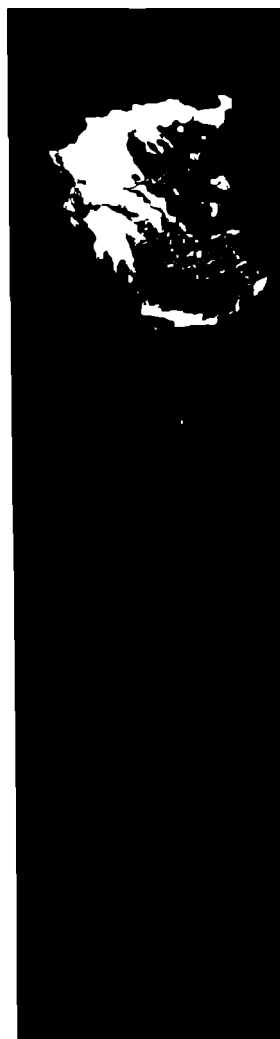
Σε ερώτηση σχετικά με τις εξελίξεις στον αγωγό Μπουργκάς- Αλεξανδρούπολη, η κ. ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ ανέφερε ότι “αποτελεί προτεραιότητα της Ελληνικής Κυβέρνησης, όπως πολύ πρόσφατα επιβεβαιώθηκε και από το ταξίδι του πρωθυπουργού στη Ρωσία”.

Ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της ΔΕΠΑ, κ. Χάρης ΣΑΧΙΝΗΣ, σε δηλώσεις του, μετά την υπογραφή της συμφωνίας, επισήμανε ότι «ο IGB, θα συμβάλει μαζί με τους υπόλοιπους διασυνδετήριους αγωγούς, που κατασκευάζονται ή μελετώνται να κατασκευαστούν, στη διαφοροποίηση των διαδρομών μεταφοράς και πηγών φυσικού αερίου στην Νοτιοανατολική Ευρώπη, προς αποτροπή κάθε πιθανότητας επικείμενου γεωπολιτικού κινδύνου. Από εδώ και πέρα θα πάμε και προς την Ιταλία, συνεργαζόμεστε με την Edison για αυτό το λόγο».

Από την πλευρά του ο Διευθύνων Σύμβουλος της Edison SpA, κ. Ουμπέρτο ΚΟΥΑΡΝΤΙΝΟ, τόνισε ότι «ο διασυνδετήριος αγωγός IGB αναβαθμίζει τον αγωγό φυσικού αερίου ITGI (Interconnector Turkey-Greece-Italy) σε πανευρωπαϊκό δίκτυο. Ευελπιστούμε ότι με περισσότερες διασυνδέσεις, μέσω της Βουλγαρίας, θα φθάσουμε στη Ρουμανία και τη Σερβία».

Στο μεταξύ, ο κ. ΚΟΥΑΡΝΤΙΝΟ γνωστοποίησε ότι η εταιρία του στρέφει το ενδιαφέρον της για την Ελλάδα στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. «Η Ελλάδα είναι μία Χώρα με πολλούς ανέμους. Τις επόμενες ημέρες θα έχω κάποιες σημαντικές επιχειρηματικές συναντήσεις με Έλληνες», σημείωσε.

Ο επικεφαλής της Edison, αναμένεται να πραγματοποιήσει σήμερα επίσκεψη στις εγκαταστάσεις της Ενεργειακής Θεσσαλονίκης, στο βιομηχανικό συγκρότημα των Ελληνικών Πετρελαίων. Σημειώνεται ότι η Elpedison, κοινή εταιρία των ΕΛΠΕ και της Edison, αναμένεται να εκδηλώσει ενδιαφέρον για την εκμίσθωση του λιγνιτωρυχείου της Βεύης, στο πλαίσιο της πρόσκλησης ενδιαφέροντος που έχει προκηρύξει το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Δρ Βασ. Δ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ
Εντετ. Διδασκ. Τμ. Περιφ. Οικ. Ανάπτυξης
Πανεπιστημίου Στερεάς Ελλάδος

Ευρωπαϊκοί Αναπτυξιακοί Θεσμοί

Κρατικές Ενισχύσεις
και
Ιδιωτικές Επενδύσεις

Αθήναι, Δεκέμβριος 2008

Δρ Βασ. Δ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ
Εντετ. Διδασκ. Τμ. Περιφ. Οικ. Ανάπτυξης
Πανεπιστημίου Στερεάς Ελλάδος

Προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων μέσω κινήτρων

Προβλήματα
αποτελεσματικότητας
και επιπτώσεις
επί του υγιούς
ανταγωνισμού

Αθήναι, Ιανουάριος 2010